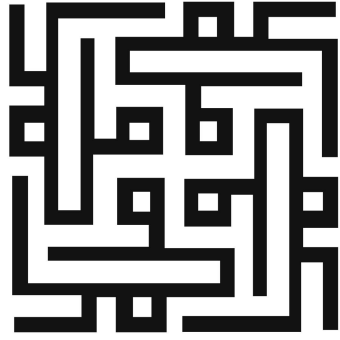

İSLÂMÎ İLİMLER DERGİSİ

İSLÂMÎ İLİMLER DERGİSİ | JOURNAL OF ISLAMIC SCIENCES

ISSN: 1306-7044

Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki defa yayımlanan dergimiz, uluslararası hakemli bir dergi olup, uluslararası Research Databases veri indeksi, SOBIAD veri tabanı, TÜBİTAK Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) tarafından taranmaktadır.

Çorum Çağrı Eğitim Vakfı Adına Sahibi | Owner on Behalf of Corum Çağrı Eğitim Foundation
Hamit GÖKGÖZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü | Manager of Publication
Murat ERDEM

Baş Editör | Editor in Chief
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi)

Alan Editörleri/Field Editors
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Nuri GÜLER (Harran Üniversitesi)
Dr. Hilal Mengüç LİVAOĞLU (İstanbul Üniversitesi)
Araş. Gör. Ümit ESKİN (İstanbul Üniversitesi)
Araş. Gör. Muhammet Enes MİDİLLİ (İstanbul Üniversitesi)

Arapça Kontrol/Arabic Text Editor
Doç. Dr. Ziyad Abdelrohman A.Aziz A.A. ALRAWASHDEH (İstanbul Üniversitesi)
İngilizce Kontrol/English Text Editor
Doç. Dr. Birsen Banu OKUTAN (İstanbul Üniversitesi)

Editörler Kurulu/Editors
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Mesut OKUMUŞ (Ankara Üniversitesi),
Prof. Dr. Mustafa Doğan KARACOŞKUN (Kilis 7 Aralık Üniversitesi), Prof. Dr. Gürbüz DENİZ (Ankara Üniversitesi),
Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK (İstanbul Üniversitesi), Doç. Dr. Nemâ Muhammed Ishak el-BENNÂ (Jordan University),
Doç. Dr. Muhammed Selman ÇALIŞKAN (İstanbul Üniversitesi), Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Nuri GÜLER (Harran Üniversitesi),
Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin SARIKAYA (İstanbul Üniversitesi), Dr. Hilal Mengüç LİVAOĞLU (İstanbul Üniversitesi),
Dr. İdris SÖYLEMEZ (Araştırmacı), Araş. Gör. Ümit ESKİN (İstanbul Üniversitesi),

Yayın Kurulu/Editorial Board
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Cemalettin ERDEMCI (Siirt Üniversitesi),
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK (Bingöl Üniversitesi), Prof. Dr. Abdurrahman ÖZDEMİR (İstanbul Üniversitesi),
Prof. Dr. Hüseyin HANSU (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Hakan OLGUN (İstanbul Üniversitesi),
Prof. Dr. Şeyhmus DEMİR (Gaziantep Üniversitesi), Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN (İstanbul Üniversitesi),
Doç. Dr. Şevket KOTAN (İstanbul Üniversitesi), Doç. Dr. Mehmet ALICI (Mardin Artuklu Üniversitesi),
Doç. Dr. Muhammed Selman ÇALIŞKAN (İstanbul Üniversitesi), Doç. Dr. Selim ARGUN (Diyanet İşleri Başkanlığı),
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Nuri GÜLER (Harran Üniversitesi), Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin SARIKAYA (İstanbul Üniversitesi),
Dr. Öğretim Görevlisi Süleyman YILDIZ (İstanbul Üniversitesi), Dr. Mustafa Celil ALTUNTAŞ (İstanbul Üniversitesi)

Danışma Kurulu | Advisory Board
Prof. Dr. Sabri HİZMETLİ (Kazakistan Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Enstitüsü), Prof. Dr. İrfan AYCAN (Ankara Ü. İlahiyat Fak.),
Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (İstanbul Üniversitesi), Prof. Dr. Ali YILMAZ (Ankara Üniversitesi) Prof. Dr. Yaşar DÜZENLİ (İstanbul Üniversitesi),
Prof. Dr. M. Hayri KIRBAŞOĞLU (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet ERDOĞAN (Marmara Üniversitesi),
Prof. Dr. Mehmet Ali KAPAR (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Muhammed AYDIN (Sakarya Üniversitesi),
Prof. Dr. Rıza SAVAŞ (Dokuz Eylül Üniversitesi), Prof. Dr. Mehmet AKKUŞ (Ankara Üniversitesi),
Prof. Dr. Şamil DAĞCI, (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA, (Mardin Artuklu Üniversitesi),
Prof. Dr. Hasan KURT (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Burhanettin TATAR (Ondokuz Mayıs Üniversitesi),
Prof. Dr. Hanefi PALABIYIK (Atatürk Üniversitesi), Prof. Dr. Hicabi KIRLANGIÇ (Ankara Üniversitesi),
Prof. Dr. Musa YILDIZ (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. Yavuz ÜNAL (Ondokuz Mayıs Üniversitesi),
Prof. Dr. Alim YILDIZ, (Sivas Üniversitesi), Doç. Dr. İbrâhîm Muhammed İbrâhîm el-CEVÂRNE (Jordan Yermuk University),
Doç. Dr. Temâm Avde Abdullâh el-ASSÂF (Jordan University)

Yönetim Yeri | Head Office
1- İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi,
Baba Hasan Alemleri Mahallesi Horhor Cad. Kavalalı sokak No: 1 A Blok 34091 Fatih/İSTANBUL
Tel: 212.5326015/27717 Fax: 0212.5326207
e-mail: mehmet_mahfuz@yahoo.com

Baskı | Printing
Dizgi ve İç Düzen: Ankara Dizgi Evi
Baskı: TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
Baskı Yeri ve Tarihi | Publication Place and Date
2021 ANKARA

İslami İlimler Dergisi yılda iki defa yayın yapan hakemli bir dergidir. Dergide yer alan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yayımlanan yazılar izin alınmadan kısmen ya da tamamen başka bir yerde yayımlanamaz. | Journal of Islamic Sciences is a bi-annual peerreviewed journal. The all responsibility which is originated from articles and other texts, belongs to author of them. It is not permissible to publish all texts that published by journal partially or entirely.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	5
Mustafa Zeki TERZİ EMEVLER VE ABBASİLER DÖNEMİNDE SURİYE-FİLİSTİN'İN DOĞU AKDENİZ KIYILARINDA GEMİ TERSANELERİ VE DENİZ HAREKÂT ÜSLERİ.....	7
Shipyards and Navak Operations Bases Built and Installed on the Eastern Mediterranean Coasts of Syria-Palestine in the Time of Umayyads and Abbasids	
Mustafa ÖZTÜRK ETKİLİ BİR EĞİTİM DİLİ OLARAK NEBEVÎ ÖĞRETİDE BAZI KELİME VE TABİRLERİN YENİDEN TANIMLANMASI	31
Redefining Some Words and Expressions Found in Prophetic Teaching as an Effective Language of Education	
Emrah BAŞ XVII. YÜZYILIN SONLARI İLE XX. YÜZYILIN BAŞLARI ARASINDA İSTANBUL'DA BAYRAMİYYE'NİN EN ÖNEMLİ TEMSİLCİSİ OLARAK HİMMETİYYE.....	55
Himmatıyyah as the most Important Rrepresentative of Bayramıyyah in Istanbul between the Late 17th and Early 20th Century	
Muhammed Latif ALTUN NAS BAĞLAMINDA FARKLI GÖRÜŞLERİN OLUŞMASINDA HARFLERİN ROLÜ.....	77
The Role of Letters in Forming Different Views in the Context of Nas	
Fatih ORHAN ŞER'İ NASLAR KARŞISINDA İÇTİHADIN İMKÂNI "MEVRİD-İ NASTA İCTİHADDA MESAĞ YOKTUR" KAİDESİ	107
The possibility of İjtihad Despite the Religious Texts: The Rule of "İjtihad is not allowed when the text income"	
İbrahim HANEK İBN HACER EL-HEYTEMÎ'YE (Ö. 974/1567) NİSPET EDİLEN "EN-Nİ'METÜ'L-KÜBRÂ" İLE ONUN ÖZGÜN "EN-Nİ'METÜ'L-KÜBRÂ"SI ÜZERİNE	133
On Ibn Hacer al-Heytemi's Real "al-Nimet al-Kubra" and the other "al-Nimet al-Kubra" Related with Him	
Emad Abdelbaky Abdelbaky ALY Orhan OĞUZ وضع الجملة الاسمية موضع الجملة الفعلية.....	171
Arapçada İsim Cümlesinin Fiil Cümlesi Yerinde Kullanılması Using Nouns Sentences Instead of Verb Sentences in the Arabic Language	

Hüseyin ALİ

مدينة ديار بكر في كتابات الرحالة والجغرافيين في العصور الوسطى 185

Ortaçağda Seyyah ve Coğrafyacıların Eselerinde Diyarbakır

Diyarbakir in the Writings of Travelers and Geographers in the Middle Ages

EDİTÖRDEN

Değerli okurlarımız,

Yayın hayatının on altıncı yılına adım atan İslami İlimler Dergisi, yeni sayısı ile siz değerli araştırmacı ve okuyucularıyla buluşmanın sevincini yeniden yaşamaktadır. Geçen süre içerisinde neşrettiğimiz makale, çeviri, değerlendirme yazıları, İslami ilimler sahasının enginliği kadar görevimizin zorluğunu ve kutsiyetini de tekrar tekrar göstermiş, durmadan yola devam etmenin önemini tebellür ettirmiştir.

Bu sayımızda 8 makale yer almakta olup, bunların altısı Türkçe, ikisi ise Arapçadır. Prof. Dr. Mustafa Zeki Terzi, *Emeviler ve Abbasiler Döneminde Suriye-Filistin'in Doğu Akdeniz Kıyılarında Gemi Tersaneleri ve Deniz Harekât Üsleri* başlıklı makalesiyle İslam denizcilik tarihimize dair erken dönem faaliyetleri hakkındaki konuları ele almaktadır. *Etkili Bir Eğitim Dili Olarak Nebevî Öğretide Bazı Kelime ve Tabirlerin Yeniden Tanımlanması* başlıklı çalışmasında Mustafa Öztürk ise Hz. Peygamber'in içinde yaşadığı toplumsal grupların eğitim seviyelerini ne şekilde dikkate alarak dine davet sürecinde takip ettiği eğitim metodunu filoloji yönüyle ele almaktadır. Emrah Baş ise *XVII. Yüzyılın Sonları İle XX. Yüzyılın Başları Arasında İstanbul'da Bayramiyye'nin En Önemli Temsilcisi Olarak Himmetiyye* başlıklı çalışmasıyla Osmanlı merkezinde tasavvufi faaliyetlerde bulunan Himmetiyye erbabı üzerine eğilmektedir. Muhammed Latif Altun *Nas Bağlamında Farklı Görüşlerin Oluşmasında Harflerin Rolü* makalesiyle Fıkıh-Arapça ilişkisini irdelerken; Fatih Orhan *Şer'î Naslar Karşısında İctihadın İmkânı "Mevrid-i Nasta İctihada Mesağ Yoktur" Kaidesi* çalışmasıyla Mecelle'nin on dördüncü kaidesi bağlamında nas-ictihad ilişkisini ele almıştır. İbrahim Hanek *İbn Hacer el-Heytemî'ye (ö. 974/1567) Nispet Edilen "en-Ni'metü'l-Kübrâ" ile Onun Özgün "en-Ni'metü'l-Kübrâ"sı Üzerine* başlıklı makalesiyle İbn Hacer'e isnat edilen *Ni'metü'l-Kübrâ'nın* aidiyeti meselesini incelemektedir. Arapça makalelerden *وضع الجملة الاسمية موضع الجملة الفعلية* başlıklı Emad Abdelbaky Abdelbaky Aly-Orhan Oğuz tarafından hazırlanan makale çalışması Arapçada isim cümlesinin fiil cümlesi olarak kullanılması mevzusunu ele almaktadır. *مدينة ديار بكر في كتابات الرحالة والجغرافيين في العصور الوسطى* başlıklı makalede ise Hüseyin Ali, Ortaçağ seyyah ve coğrafyacıların eserlerine Diyarbakır'ın ne şekilde yansıdığı konusuna açıklık getirmeye çalışmıştır.

Sayının elinizdeki hale gelişinde katkısı bulunan dostlara teşekkür ediyor, bir sonraki sayıda buluşmak üzere diyorum...

Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ
İstanbul-2021